

Universitatea “Aurel Vlaicu” din Arad
Școala Doctorală Interdisciplinară
Facultatea de Științe Umaniste și Sociale
Domeniul de doctorat Filologie

**SANCTUARUL ISHIGURIAN ÎN UNIVERSUL
TRIDIMENSIONAL NARATIV, ARTISTIC ȘI
SENZORIAL**

REZUMAT

Conducător de doctorat:

Conf. Univ. Dr. Habil. MIHĂILESCU Clementina Alexandra

Student doctorand:

MORARU Roxana Silvia

ARAD 2023

Examinarea ficțiunii narative a reprezentat o sferă semnificativă de cercetare în domeniul criticii literare postmoderne de zeci de ani. Majoritatea indivizilor, fie că vorbim despre cititori, profesori sau exegeți, se confruntă neîncetat cu dicotomia care le guvernează viețile contemporane, și anume interacțiunea dintre realitate și ficțiune. Această teză de doctorat își propune să demonstreze caracterul interdisciplinar al celor mai importante opere literare ale lui Kazuo Ishiguro. Lucrarea propune o analiză cuprinzătoare a romanelor lui Ishiguro prin intermediul lentilelor geocriticismului, narratologiei, psihologiei, filosofiei, antroposofiei, teologiei și neuroștiințelor. S-a urmărit identificarea resurselor bibliografice fiabile și relevante pentru a susține argumentul că lucrările lui Ishiguro creează un univers narativ, artistic și senzorial tridimensional. Pentru a demonstra interconectarea artei, a inspirației și a mediilor intuitive, această teză a corelat două cadre teoretice principale: cartea lui Bertrand Westphal *Geocriticism: Real and Fictional Spaces* și cartea Monicăi Bottez intitulată *Analysing Narrative Fiction: Reading Strategies*, împreună cu *The Collected Works of Carl Jung, Problematika Timpului în Metafizica Aristoteliană* scrisă de profesorul Caius Cuțaru, eseuul lui Rudolph Steiner *Man's Twelve Senses in Their Relation to Imagination, Inspiration and Intuition*, volumul apreciat al lui Liviu Rusu *Estetica Poeziei*

Lirice și, nu în ultimul rând *The Componential Theory of Creativity* a Teresei Amabile. Scopul acestei lucrări este de a oferi o înțelegere profundă și precisă asupra celor trei niveluri distincte ale reprezentării ficționale, și anume posibilul (realitatea), imposibilul (ficțiunea) și necesarul (evoluția personajelor), prin perspective spațiale inovatoare și interpretări vizionare.

Primul capitol, *The Multiple Facets of Postmodernist Twofoldness*, cuprinde cercetarea conceptuală a teoriilor narrative. Deoarece narativitatea reprezintă un domeniu larg de studiu, am abordat aspectele structurale și percepțiile valorificate de două nume proeminente în bibliografia literară postmodernă, și anume geocriticul Bertrand Westphal și naratologul Monica Bottez. Ei împărtășesc o grilă comună în ceea ce privește coordonatele spațiale și temporale, precum și varietatea punctelor de vedere care aparțin personajelor, cititorilor, autorilor și criticilor.

Dualitatea postmodernă este comparația dintre realitate și ficțiune, care generează dezvoltarea personală și literară, precum și ambiguități distincte. Monica Bottez îmbogățește conturul metodologic al ficțiunii narrative prin valori stilistice, conotații semiotice, înțelegerea textului și renașterea atât a omului, cât și a personajului. Dualitatea postmodernă a fost abordată prin intermediul geocriticismului, diversității

experiențiale, dezvoltării personale a individului și a personajului, simbolismului spațial și temporal și a mediatorilor textuali ai nivelelor și conotațiilor. Narațiunea ficțională indică aspectele structurale ale vieții prin romane care ilustrează percepții senzoriale și provocări emoționale.

Lumea ficțională se concentrează pe conștientizarea coordonatelor spațiale și a dimensiunilor temporale pentru a direcționa atenția către cel mai important moment: acum. Dualitatea poate fi văzută peste tot, simbolizată prin zi și noapte, soare și lună, și negru și alb. Ficțiunea narativă valorifică gândirea și memoria vizuală, în timp ce detaliile susțin viața și umanitatea, subliniind unicitatea tuturor lucrurilor. Detaliile au o semnificație debordantă deoarece pot fi asociate cu trecerea ireversibilă a timpului, cu diversitatea spațială, cu fiecare obstacol pe care îl depășim și cu fiecare rezultat sau realizare favorabilă în spatele căreia există adesea lecții de viață dificile sau necesare.

Reiterarea intensă și exhaustivă a celor patru expresii ale gândirii (artă, literatură, filosofie și politică), cu un accent deosebit pe primele trei, sporește orizontul universal al creativității și generează investigații interdisciplinare. În postmodernism, literatura îmbrățișează și consolidează ideologiile semiotice și structurale, orientările și preocupările narrative (The School of New Criticism) în ceea ce privesc

cuvintele, semnificația, componentele textuale și conotațiile. Limbajul și acțiunea modelează evoluția umană și a ficțiunii narrative, luând în considerare contextul spațial-temporal. Povestirile și narațiunile împărtășesc grile comune de interpretare datorită descrierilor complexe ale evenimentelor, actorilor, personajelor și coordonatelor spațiale și temporale. Lumea ficțională reinterpretează realitatea printr-o poveste care folosește implicarea emoțională și lingvistică a cititorului.

În textele postmoderne, fantezia estompează „logica realității,” iar evenimentele poartă conotații semiotice datorate opozițiilor binare. Personajelor li se atribuie sarcini de mediatori care coordonează aspectul, substanța, emoția, intuiția și reprezentările fizice. Spațiul este responsabil pentru stabilirea unor conexiuni semnificative între evenimente, actori și locații. Noi orientări critice și perspective interpretative se evidențiază din compararea contextelor spațio-temporale, a teoriilor lingvistice și a încărcăturii simbolice și emoționale a ființei umane postmoderne.

Perioada postmodernă este o epocă care reînnoiește imperiul literar prin intermediul unor interminabile perspective și unghiuri de interpretare. Nucleul metodologic Bottezian studiază atât conceptele teoretice ale textelor, cât și diferitele entități umane, a căror implicare favorizează și dezvoltă creativitatea geniului literar. Autorul implicit stabilește o

legătură puternică cu cititorul implicit, care conturează și impune un canal simbolic de comunicare. Personajele își împărtășesc și își materializează aspirațiile și obiectivele existențiale prin texte literare, în special prin cuvinte care reprezintă mesageri ai corpului și minții, inimii și sufletului. Ramificarea postmodernă a conștiinței literare oferă sinergia dintre universalitate și individualitate, dintre geniul cosmogonic (înțelepciunea) și complexitatea fiecărei ființe umane.

Naratorul este un agent de percepție care mediază codependența dintre realitate și ficțiune prin crearea și împărtășirea emoțiilor, prin înfățișarea conexiunilor semnificative dintre limbă și sens, timp și spațiu, personaj și acțiune, și prin contrastarea realităților experimentate și dorite. Naratorii folosesc personajele pentru a crea modele, pentru a împărtăși stări, dispoziții, sentimente și experiențe de viață și pentru a promova valori morale specifice. Povestitorii postmoderni transmit informații, emoții și limbaj într-o epocă în care dualitățile și opozițiile binare guvernează realitatea de zi cu zi și ficțiunea narativă. Symbolismul geocritic al sinergiei spațio-temporale este îmbunătățit prin cauzalitate și incursiuni în timp. Reprezentările materiale și lingvistice ale timpului subliniază o reproducere temporală liniară sau multiliniară.

Cronologia subliniază importanța evenimentelor și a timpului; proiecția mentală ajută la vizualizarea obiectivelor; iar viața implică îmbrățișarea contextului social, cunoașterea de sine și explorarea spațiului tridimensional pentru creșterea personală. Ordinea simbolizează liantul dintre mediile reale și ficționale, dintre designul mental și realitate și dintre obiceiuri și comportamente. Viața și oamenii reprezintă entități care poartă semnificații suplimentare, înțelepciune universală și o moștenire emoțională. Percepția postmodernă a personajelor are ca scop o analiză binară a corpului uman, prin caracterizare directă și indirectă. Discursul personajelor și mijloacele de caracterizare pot fi interconectate cu două categorii antagoniste predominante de povestitori și cu abordările lor narrative subiective sau obiective.

Ramificațiile postmoderne ale textelor narrative au fost expuse prin multifocalizare și polisenzorialitate. Mediul este un ansamblu spațial care permite psihicului uman să evolueze în funcție de circumstanțele spațiului cosmic. Peisajul și numele încurajează un alt tip de cunoaștere a trăsăturilor personajului.

În ficțiunea narativă, toate criteriile referitoare la personaje au fost revizuite și actualizate prin grile interpretative noi, rezultând un sine descentrat, cufundat într-un climat dezordonat care va genera în cele din urmă modele comportamentale controversate. Viața și ficțiunea se desfășoară diferit sub masca

personajelor, care împărtășesc de obicei cele mai valide experiențe de viață legate de conturul spațial în care sunt cufundați. Realitatea și omul, ficțiunea și personajul, împărtășesc aceeași grilă, experimentând simultan spațiul exterior și interior.

Dualitatea atinge apogeul în perioada postmodernă, fie că vorbim despre reperi spațiale, temporale sau umane. Conturul dual poate fi regăsit în orice subdiviziune a cunoașterii, în orice etapă sau în orice aspect al vieții.

În consecință, poveștile, textele și narațiunile descriu viața sub masca personajului. Personajele sunt concepute pentru a portretiza lipsa de stabilitate și incertitudinea schimbării în contexte spațiale și temporale adecvate. În concluzie, ficțiunea înseamnă nu numai reproducere, ci și stimularea treptată a simțurilor, a corpului energetic și a dimensiunii emoționale.

Al doilea capitol, *The Renewal of Individual and Universal Legacy*, evidențiază o portretizare a simțurilor umane prin lentile metodologice narative. Ca atare, am explorat conceptul de polisenzorialitate promovat de Bertrand Westphal, care descrie o perspectivă spațială care rezultă din analiza celor cinci simțuri pe care le dețin toate ființele umane. Polisenzorialitatea se împletește cu multifocalizarea pentru a sublinia importanța simțurilor atunci când vine vorba de diferitele percepții ale macrocosmosului spațial.

Epoca postmodernă poate fi identificată ca o etapă remarcabilă în evoluția orizonturilor interpretative, indiferent de domeniul cunoașterii în care acestea sunt aplicate. Cu alte cuvinte, omul postmodern analizează, interpretează și valorifică tot ceea ce îl înconjoară. Autocunoașterea și autodepășirea devin obiectivele ființei umane, care este transpusă și conectată la realitatea postmodernă prin ficțiunea narativă, dar și prin interpretările spațio-temporale și polisenzoriale.

Scopul eliberator al literaturii postmoderne reiese din aspirația proeminentă de a promova deschiderea și de a facilita externalizarea internalizării sau internalizarea externalizării, după caz, a celor mai semnificative experiențe trăite de fiecare individ.

Diversitatea interpretativă este generată în primul rând de contextul spațial, care favorizează apariția atât a unor puncte de vedere multiple, cât și a unor veritabile reinterpretări ale realității. Spațiul fizic este împărțit în mai multe categorii. Suveranitatea spațială favorizează o examinare amănunțită a spațiului mental și împuternicește ființa umană cu abilități cognitive, emoționale și senzoriale palpante. Indivizii devin interpreți spațiali atât ai lumilor reale, cât și ai celor ficționale, experimentând spațiile prin abilitățile lor senzoriale.

Spațiul uman este, de asemenea, definit de diversitatea tuturor aspectelor pe care le conține, dar mai ales de eterogenitatea sa experiențială. Toate situațiile trăite de indivizi sunt fundaluri oportune pentru creșterea fizică, intelectuală, mentală, socială și chiar literară. Reprezentarea spațiului dobândește fațete postmoderne suplimentare prin intermediul triadei vizionare Lefebvriane a spațiului perceput, conceput și trăit. Similar celui de-al treilea spațiu de experiență al lui Soja, spațiul trăit conectează celelalte două dimensiuni spațiale, permițând omului postmodern să se cufunde într-un proces de creștere profundă și să contribuie la nașterea literaturii prin transmiterea experienței și a emoției.

Indivizii (personajele) evoluează într-un sine actualizat și contemporan, dornic să depășească orice obstacole, ideologii anterioare, mentalități, granițe, convingeri și credințe obișnuite. Omul onorează întreaga creație și își extinde creativitatea valorificând potențialul nelimitat pe care îl deține, în special cunoștințele sale duale. Contextul evolutiv pune accentul pe suveranitatea spațială, diversiunea temporală, sensibilitatea estetică și, nu în ultimul rând, pe stimuli și răspunsurile senzoriale.

Spațiul literar se concentrează pe proiecția mentală care precede și completează orice alt tip de reprezentare spațială. Limbajul și semnificația sunt folosite pentru a descrie cea mai

atrăgătoare ambiție postmodernă, și anume de a deconstrui granițele anterioare, indiferent de natura lor. Cuvintele sunt un mijloc de a conecta nu numai oamenii, ci și lumi.

Actualizarea realității se întemeiază pe fantezia literară, care a depășit toate granițele lingvistice, teoretice și critice anterioare. Grila metodologică Westfaliană încorporează o abordare paralelă și interdisciplinară a lumii materiale, care este remodelată, reinterpretată și transpusă în macrocosmosul literar. Westphal abordează dihotomia fiecărui aspect al vieții noastre, care poate fi privită individual sau reciproc și, nu în ultimul rând, este îmbrățișată de universalitatea cosmogonică. Individul postmodern se distinge prin prezența sau absența credibilității, intensitatea emoțiilor sau gradul de empatie. Aceste particularități determină constituirea protagoniștilor (personajelor) ficționale, care sunt descriși de Westphal ca referenți postmoderni care posedă capacitatea de a conecta atât realitatea, cât și ficțiunea.

Noul concept de referințialitate combină repere spațiale fantastice și reale, care sunt abordate în continuare prin intermediul conceptului de duplicitate spațială. Contururile metodologice postmoderniste și geocritice descriu referințialitatea și reprezentarea ca indicatori vitali ai diversității și promotori ai nevoii contemporane de a actualiza sursa concomitent cu fundalul narativ. Reprezentările

externalizează realitatea omului postmodern și atrag atenția cititorului prin eterogenitatea și conotațiile lor senzoriale și filozofice. Se realizează reînnoirea atât a moștenirilor universale, cât și a celor individuale. O realitate literară se naște prin îmbinarea abordărilor referențiale și senzoriale.

Spațiile reale își îmbunătățesc referențialitatea prin fantezie, proiecție mentală, emoție și ficțiune. Descoperirea realului și imaginarului implică o teorie complexă a obiectelor, un singur punct nodal atât pentru realitate, cât și pentru ficțiune și evoluția simultană atât a umanității, cât și a literaturii. Structuralitatea ierarhică a ficțiunii narative poate fi înțeleasă prin extinderea inventarului spațial și a ficționalității narative.

Inventarul spațial cuprinde trei subcategorii: locuri proprii, improprii și comune. Ficționalitatea spațială reprezintă abordarea interdisciplinară și simultană a titlurilor de lucrări și a numelor de locuri (consens homotopic) și o segregare neobișnuită, dar antrenantă, între referent și reprezentarea acestuia, care evidențiază contrastul dintre așteptare și realitate (interferență heterotopică).

Realitatea și ficțiunea reprezintă medii care se inspiră și care se rafinează reciproc permanent. Cea mai importantă opoziție binară reiese din conectarea locurilor reale și ficționale. Reperle care definesc chintesența umană confirmă și existența unor opoziții și sinergii binare între dovezile fizice

și implicarea emoțională. Referențialitatea leagă lumea obiectelor (referenții) și lumea imaginilor (reprezentarea) prin intermediul ficțiunii narative.

Spațiul literar este umanizat și îmbunătățit prin abordarea geocritică, cu accent deosebit pe cvintetul senzorial. Toate nivelurile existențiale, inclusiv cele de cunoaștere și experiență, sunt reunite prin interconectarea mai multor puncte de vedere și abilități senzoriale. Virtualitatea textului oglindește realitatea senzorială impetuoasă care se află în interiorul fiecărui corp uman.

În perioada postmodernă, multifocalizarea și polisenzorialitatea se întrepătrund pentru a construi ficțiunea narativă și nuanțele sale spațiale. Simțurile pot fi privite și ca un simbol al creației, o colecție de daruri divine menite să sporească și să perpetueze căile noastre existențiale. Sincretismul senzorial poate fi înțeles prin limbajul auditiv, care apare în mintea cititorilor, scriitorilor și criticilor care creează, proiectează sau reverberează contururi narative. Sinergismul audio-vizual presupune întrepătrunderea suveranității vizuale și a schimbului acustic, limbajul lumii materiale cu cel al psihicului uman. Un sunet poate fi identificat ca fiind vibrația energetică a sufletului, care hrănește atât mintea umană, cât și corpul fizic.

Omul postmodern este perceput ca o dihotomie vie a cărei sarcină principală este de a recunoaște fațetele și trăsăturile atât ale mediilor materiale, cât și ale mediului imaterial. Pluralitatea lumii cuprinde desfășurarea accelerată a vieții și angajarea intensă a simțurilor umane. Ideologiile contrastante ale erei postmoderne sunt oglindite prin interferențe senzoriale. Imperiul simțurilor își dezvăluie esența și reunește omul și literatura prin cadrul metodologic al polisenzorialității.

Capitolul III conturează și susține noutatea tezei mele de doctorat. Atenția mea s-a concentrat pe lucrarea literară intitulată *The Remains of Day*, scrisă de stimatul și apreciatul scriitor Kazuo Ishiguro. Capitolul se intitulează *Darlington Hall: The Cornerstone of the Butlerian Consciousness* și se focalizează pe protagonistul romanului, majordomul Stevens. Acest studiu examinează evoluția eforturilor protagonistului pentru conservarea culturală și evoluția conștiinței sale prin aplicarea modelelor psihologice dinamice și revoluționare ale lui Jung, precum și aspectele temporale asociate cu memoria și melancolia, așa cum sunt privite de Sfântul Augustin în opera sa *Confessions*, precum și adaptarea cinematografică a romanului.

Atenția noastră s-a concentrat pe *The Remains of the Day*, ca expresie vie a identității și moștenirii culturale engleze. S-a menționat faptul că Prologul, partea introductivă, prezintă

tărâmul tradițiilor și ambițiile și tranzițiile personajelor. De la începutul romanului, reperele spațiale și temporale au fost abordate ca liant între componentele textuale narative. O atenție deosebită a fost acordată protagonistului principal, Stevens, care se folosește de principalele momente ale zilei, și anume dimineața, după-amiaza și seara, care sunt strâns legate de acțiuni, amintiri, cauze fundamentale sau obiective de viață și de faptul că Darlington Hall reprezintă cel mai influent context spațial, deoarece modelează destinul lui Stevens.

Informații relevante au fost furnizate chiar Stevens, majordomul englez uimitor, care este prins între stabilitate și schimbare. În consecință, pe măsură ce își părăsește zona de confort, Darlington Hall, el își poate explora profunzimea conștiinței, își poate perfecționa abilitățile profesionale și își poate clarifica viața personală într-un spațiu experiențial nou: “cea mai frumoasă zonă rurală din Anglia până în Țara de Vest” (Ishiguro, 2015: 3). Călătoria sa a fost considerată una motivațională, deoarece se străduiește să echilibreze tărâmul dorințelor (negarea angajamentului său emoțional) și tărâmul îndatoririlor (preocuparea lui pentru experiența profesională). Principiile sale de viață, trăsăturile de personalitate și tiparele comportamentale sunt evidențiate prin monologul interior al personajului, confesiunile, conversațiile și relațiile sale.

La fel de semnificativ pentru abordarea noastră a fost și faptul că, în fiecare etapă a călătoriei lui Stevens, persoana și personalitatea lui sunt îmbunătățite și actualizate. În calitate de observator audio-vizual, el simte și explorează măreția peisajului rural englez și experimentează punctul culminant al creșterii personale. Cele șase locații ale călătoriei, care corespund unor stimuli cognitivi și emoționali semnificativi, conduc la nivelul înalt de conștientizare al lui Stevens, care provine din noile sale rutine zilnice și experiențe senzoriale. Atât fluxul de energie al personajului, cât și gândurile sunt supuse unor schimbări recompensatoare.

Concluzii autentice au apărut din abordarea călătoriilor mentale ale lui Stevens ca fiind declanșate de cele fizice. El trăiește punctul culminant al amintirilor folosind o formă atotcuprinzătoare de confesiune care îi permite să contemple cele mai importante evenimente din viața sa: sosirea tatălui său la Darlington Hall, relația tensionată a lui Stevens cu tatăl său și domnișoara Kenton, conferința, din martie 1923, deteriorarea fizică și psihică a lui Stevens senior și moartea lui. Portofoliul său de amintiri este retrezit și analizat îndeaproape pe măsură ce transformă momentele în amintiri și amintirile în momente.

În mod semnificativ, datorită reînnoirii percepțiilor sale cu privire la viața lui trecută și prezentă, constrângerea emoțională a lui Stevens ajunge la sfârșit. După atâția ani de muncă în

serviciul lordului Darlington, el experimentează libertatea personală și își recuperează individualitatea simțurilor. Inspirat de abundența senzorială, cognitivă și emoțională cu care se confruntă personajul principal se concentrează asupra stărilor de a fi, a simți și a crede.

Pentru a ajunge la punctul culminant, am abordat toate peisajele ca fiind pe deplin aliniată cu dubla personalitate a personajului, care întruchipează preocupările sale profesionale și renașterea sinelui său personal. Șederea lui la Salisbury are rezultate semnificative. Stevens își îmbogățește cunoștințele geografice și culturale pe măsură ce se familiarizează cu diferite spații, oameni, percepții și evenimente. El se angajează într-o introspecție extinsă a conștiinței sale, referindu-se la amintirile legate de experiența sa de la Darlington Hall și subliniind pasiunea pentru evoluția profesională a tatălui său. Caracterul distinctiv al peisajului Dorsetian este strâns legat de măreția și moștenirea foștilor și actualilor majordomi. Următorul nivel de conștientizare al lui Stevens este dobândit prin concentrarea asupra obiectivelor mărețe și realizărilor atemporale ale generației sale de majordomi și explorarea moștenirii lor culturale. “Rămășițele zilei” la Dorset corespund enumerării celor mai înalte cerințe care au modelat evoluția profesională a lui Stevens și cu exprimarea recunoștinței pentru că a avut acest loc de muncă. Cel mai uimitor pentru abordarea noastră a fost

Somerset, care s-a dovedit a fi fundalul spațial adecvat pentru exersarea persiflării. Conversațiile cu localnicii îi oferă lui Stevens contextul potrivit pentru a-și cultiva învățarea experiențială prin formularea de răspunsuri pline de spirit.

El prevede stadiul autodiviziunii în timp ce se pregătește să o întâlnească pe domnișoara Kenton. În Moscombe, conștiința orizontală a lui Stevens (a profesiei sale) este unificată cu cea verticală (a emoțiilor sale). Stevens recunoaște și integrează conținuturile afective ale trecutului și analizează cauzele care au dus la degradarea relației sale cu domnișoara Kenton. Penultima locație a călătoriei sale, Cornwall, este locul în care Stevens deschide calea pentru a o întâlni din nou pe domnișoara Kenton.

O atenție deosebită a fost acordată întâlnirii lor monumentale, care oferă protagoniștilor toate răspunsurile pe care le caută. Trecutul și viitorul lor sunt clarificate prin exprimarea sentimentelor lor anterioare, precum și a dorințelor și preocupărilor lor prezente. Datoria prevalează asupra vieților celor doi protagoniști, așa cum a fost întotdeauna. Simetria dintre începutul și sfârșitul romanului a fost descrisă prin aducerea în atenție a noilor obiective și aspirații ale protagoniștilor care necesită practică și experiență ulterioară.

Concluzii autentice au apărut din concentrarea asupra sistemului de evaluare al lui Stevens centrat pe definirea și

exemplificarea conceptului de măreție în ceea ce privește aprecierea relațiilor umane sau contemplarea peisajului natural. Personajul este întotdeauna arătat în timpul urcușurilor dealurilor, fapt care subliniază nevoia de a-și proteja valorile intrinseci, credințele și experiențele senzoriale, precum și nevoia de evoluție constantă.

Înconjurat de coaste antice, castele, zone de o frumusețe naturală remarcabilă și situri de patrimoniu UNESCO, reînnoirea eului intelectual și emoțional al lui Stevens reiese din întrepătrunderea dintre familiaritate și noutate. Incursiunile în conștiința timpului înregistrează evoluția identității culturale și personale. Symbolismul apusurilor, serilor și dimineților îl ajută pe Stevens să se redescopere și confirmă afirmația lui Oprah Winfrey: “Pe măsură ce realizezi cine ești cu adevărat, vei fi mai capabil să decizi ce este mai bine pentru tine prima dată.” (https://www.brainyquote.com/quotes/oprah_winfrey_389399)

Între carte și adaptarea filmului apar mai multe diferențe, mai ales când vine vorba de întâlnirea celor doi protagoniști și de finalul poveștii. În roman, domnișoara Kenton îl așteaptă în salonul de ceai, iar cei doi se bucură de intimitate deplină. În film, personajele sunt portretizate în timp ce se bucură de băutura națională și de prăjitura proaspătă, în timp ce enumeră cele mai frumoase amintiri pe un fundal muzical care le amintește de unicitatea iubirii adevărate, și anume de cântecul

lui Frank Sinatra, *Blue Moon*. Regizorul filmului a folosit fundalul muzical ca un liant între societate, intimitate și conotațiile spirituale. În ceea ce privește aprinderea luminilor de pe dig, adaptarea narativă îl înfățișează pe Stevens însoțit de un fost majordom, care subliniază măreția serii, în timp ce în film Stevens împărtășește acest moment cu domnișoara Kenton. Aceste discrepanțe sunt strâns legate de nevoia lui Stevens de validare socială, care este intens contrastată de consimțământul conștiinței sale, care tânjește după intimitate și iubire adevărată.

Stevens experimentează punctul culminant al conștientizării: “Ar trebui să adopt o perspectivă mai pozitivă și să încerc să profit la maximum de ceea ce rămâne din ziua mea” (Ishiguro, 2015: 256). Convinș și motivat de noul său obiectiv (să-și îmbunătățească abilitățile de persiflar și să-și surprindă noul proprietar), el recunoaște că “Natura oferă fiecărui timp și anotimp frumuseți proprii” (https://www.brainyquote.com/quotes/charles_dickens_154061). În concluzie, Stevens are privilegiul “de a vorbi despre dimineața și primăvara, despre seara și toamna vieții” (Jung, 1975: 367), în mod similar oamenilor din toate generațiile de pe dig.

Capitolul IV, Externalizarea activelor senzoriale în colecția de povești al lui Ishiguro *Nocturnes: Five Stories of*

Music and Nightfall, descrie retrezirea experienței senzoriale umane în corpul uman. Prezentul studiu își propune să realizeze o analiză amănunțită a colecției de nuvele intitulate *Nocturnes: Five Stories of Music*. Mai exact, studiul urmărește să examineze rolul muzicii în stimularea unității între indivizi și a principiilor lor morale, precum și externalizarea activelor senzoriale prin schimb emoțional, intelectual, cultural și profesional. Conceptul de polisenzorialitate, teoria lui Rudolf Steiner despre cele șapte direcții senzoriale noi conturate în eseul său *Man's Twelve Senses in Their Relation to Imagination, Inspiration, and Intuition* și cartea lui Liviu Rusu, *Estetica Poeziei Lirice*, oferă perspective cuprinzătoare și interdisciplinare asupra interpretării, abordând apogeul eului senzorial și muzical. Colecția de povestiri *Nocturnes: Five Stories of Music and Nightfall* delimitează mediul senzorial retrezit în ființa umană, precum și întinerirea trupului și sufletului. Majoritatea personajelor sunt muzicieni care se ajută reciproc: chitariști, vocaliști, saxofoniști sau violonceliști. Pentru ei, muzica devine un modus operandi deoarece din ea reiese o atmosferă profundă și un mediu emoțional unic.

Experiențele personajelor sunt menite să-și întărească autocunoașterea, să le asigure dezvoltarea deplină, să îmbunătățească calitatea relațiilor lor și să le maximizeze potențialul senzorial. De asemenea, ei fac față momentelor de

cotitură semnificative din viața lor și experimentează o căutare și regăsire asiduă a sinelui lor autentic. Cu alte cuvinte, personajele sunt cufundate în medii multiculturale, unde li se permite să se reinventeze. În consecință, toți protagoniștii sunt ademeniți să-și părăsească zonele de confort pentru a experimenta o evoluție personalizată și atotcuprinzătoare.

Majoritatea personajelor împărtășesc determinarea de a deveni muzicieni de succes. Pentru a-și atinge obiectivele existențiale, ei sunt implicați în mod constant în schimburi emoționale, intelectuale, culturale și profesionale. Dualitatea lor reiese din emoții contradictorii și din muzele inspiraționale eterogene. Mai mult, cititorul este invitat să întreprindă o anchetă și să devină parte din istoria muzicii, să cunoască sau să recunoască numele celor mai mari artiști ale căror cântece nu sunt influențate de negura timpului și ale căror linii melodice, versuri și interpretări au reprezentat regatul senzorial sau muza inspirațională pentru personalitatea multiculturală Ishiguriană.

În timp ce ascultă artiștii legendari Nina Simone, Bruce Springsteen, Bob Dylan, Ray Charles, Gillian Welch și, nu în ultimul rând, Stacey Kent, fiecare ființă umană ar trebui să descopere “amestecul complex și de nepătruns de sentimente” pe care “de care o voce umană în cântec este capabilă” (Ishiguro, 2017: 21), transmis prin pasiunea muzicală a protagoniștilor. După o analiză amănunțită a cântecelor, a

interpretării și a temelor găsite în versuri, sunt demne de menționat diverse asemănări: opoziții binare (zi-noapte, fericire-tristețe, energie feminin-masculină, mulțumire-dezamăgire, vară-toamnă), influența spațială și temporală, febra asociată cu scânteia, flacăra iubirii și ambiția. De asemenea, importanța atmosferei, a mediului și a muzicii adecvate, precum și a unei vieți amoroase armonioase, sunt subliniate ca subiecte vitale atunci când vine vorba de maturizarea protagoniștilor.

Interacțiunea dintre simțuri, lumea exterioară și suflet este redată de călătoriile personajelor, care familiarizează cititorul cu sentimentul de aventură, independență și răscumpărarea spațiului lor personal. Kazuo Ishiguro este un artizan al poveștii care oferă cititorului acuratețea detaliilor, cu accent deosebit pe coordonatele spațiale și temporale, și experiențele senzoriale ale personajelor, fie că vorbim despre aspectul lor fizic, relațiile sau frământările interioare la care sunt supuse. Astfel, atunci când cititorul explorează *Nocturnes*, cunoașterea sa este îmbogățită cu conținut narativ, geografic, muzical sau emoțional.

Naratorul dezvăluie potențialul senzorial nelimitat pe care îl cuprind aceste fundaluri spațiale, fie că vorbim de piețele impunătoare ale Italiei, de mediul orașului britanic, de Malvern Hills, zona de frumusețe naturală remarcabilă sau de

enigmaticul Hollywood. În ceea ce privește liniile temporale, trecerea între anotimpuri și contemplarea naturii sunt sincronizate cu percepțiile senzoriale ale personajelor.

Naratorul conturează o clasificare ierarhică a amintirilor și, bineînțeles, a experienței senzoriale aferente acestora. Majoritatea imaginilor audio-vizuale legate de anumite puncte cheie sunt cele care întregesc memoria personajelor. Originea senzorială a amintirilor este subliniată prin obiecte, cântece, portrete fizice sau acțiuni întreprinse de protagoniști.

Atât energiile masculine, cât și cele feminine intensifică panteonul simțurilor. Personajele sunt profund influențate de simțul ego-ului, de simțul vorbirii, al auzului, de căldură, și de simțul gustului (Steiner, 1981: 12).

Ishiguro abordează toate granițele spațiale după cum este potrivit pentru încheierea pașnică a etapelor semnificative din viața lor. De asemenea, el echilibrează libertatea personajelor, păstrând în același timp particularitățile lor (talentele și abilitățile înnăscute sau dobândite). Geniul Ishigurian valorifică expresivitatea și versatilitatea printr-o lentilă narativă specială care surprinde și monitorizează evoluția interdisciplinară a personajelor. Prin urmare, el explorează puterea de reconciliere a muzicii ținând cont de coordonatele spațiale și temporale, de protagoniști și de emoțiile lor.

În concluzie, *Nocturnes: Five Stories of Music and Nightfall* poate fi privită ca o capodopera narativă postmodernă care vizează cele mai semnificative perioade (copilărie, ani de studenție, maturitate) și cele mai proeminente aspecte din viața fiecărei ființe umane, și anume relațiile interpersonale, relațiile personale, ascensiune senzorială, profesională și socială. Dragostea pentru sunet și emoție, precum și splendoarea fără egal a naturii, prevalează asupra celor cinci nuvele.

Ultimul capitol al acestei cercetări, **capitolul V**, reprezintă o schimbare semnificativă în conținutul cercetării, deoarece pătrunde în contextul cultural japonez al autorului. Accentul analizei noastre se concentrează pe Masuji Ono, protagonistul și naratorul principal, care întruchipează arhetipul unui individ care își hrănește identitatea artistică și se străduiește să-și restabilească poziția familială de tată. Metodologia de cercetare este îmbunătățită prin încorporarea teoriei componentiale a creativității și o examinare aprofundată a adaptării cinematografice a operei literare. Acest capitol este intitulat *The Art of Letting Go* și oferă o examinare cuprinzătoare a retragerii semnificative a lui Ono din sfera artistică, precum și aspirația sa de a atinge o altă formă de satisfacție prin preocupări familiale.

Opera literară luată în considerare, *An Artist of the Floating World*, servește ca un artefact cultural valoros și o

componentă fundamentală a identității Ishiguriene. Conținutul narativ al romanului este o reprezentare precisă a moștenirii japoneze a autorului. Talentul Ishigurian, fidel formei, folosește indicii temporale și spațiale de mare efect în structura romanului.

O atenție deosebită a fost acordată protagonistului principal și naratorului, Masuji Ono, un personaj arhetipal care își făurește personalitatea creativă, își extinde orizonturile conștiinței și stăpânește arta eliberării. Ono apare ca o personalitate neașteptată care se aventurează în domeniul artei, își asumă riscuri și depune eforturi semnificative în căutarea de a depăși mediocritatea. Artistul japonez se angajează în schimburi sociale și culturale cu persoane dintr-o mare varietate de medii.

Informații relevante au apărut din analiza celor două condiții distincte ale lui Ono: statutul unui artist care se află în proces de dezvoltare continuă și cel al unei figuri paterne care se străduiește să asigure un viitor prosper pentru cei dragi. Prima parte a operei literare pătrunde în moștenirea culturală a lui Ono, cu un accent deosebit pe locuința și legăturile sale familiale. Personajul artistic al lui Masuji Ono este formulat și cultivat prin mecanismele sale cognitive, care sunt interconectate cu forma sa corporală.

Achiziția casei lui Akira Sugimura întruchipează conotații culturale, sociale și morale legate de viața de familie a lui Ono. Reședința lui Masuji Ono servește drept refugiu pentru erudiție și autocontrol, protejată de o pereche de arbori de ginkgo biloba care simbolizează longevitatea și adaptabilitatea sa după cel de-al Doilea Război Mondial.

Impulsionat de o multitudine de stimuli diferiți, Ono se îndreaptă către o stare superioară de conștientizare. Primele sale realizări notabile sunt restaurarea casei, recrearea atmosferei liniștite din trecut și reunirea familiei. Ghidat de inventivitate creativă, Ono își consolidează viața personală și profesională și prezintă o transformare care întruchipează trăsături de sensibilitate și intuiție.

La fel de semnificativ pentru abordarea noastră a fost și faptul că în timpul procesului de supraveghere a aranjamentelor căsătoriei lui Noriko, Ono studiază cu atenție evoluția sa artistică și devine conștient de influența sa neclintită și de durată. Romanul prezintă repere spațiale proeminente, inclusiv Podul Ezitării și barul doamnei Kawamaki. Pe lângă faptul că servesc ca mijloc de juxtapunere a esteticii vizuale a locuinței lui Ono cu condiția emoțională a psihicului său, aceste locații sunt, de asemenea, considerate a fi conjuncturi în care converg experiențele istorice și contemporane ale lui Ono, precum și sferele sale vocaționale și intime.

Concluzii autentice au reieșit din explorarea conștiinței lui Ono. Au fost abordate trei direcții principale: perioadele de pregătire sub coordonarea Maestrilor Takeda și Mori-san; perioada de reflecție asupra portretizării din trecut a districtului în care trăiește și a relațiilor cu elevii săi; și activitățile contemporane ale lui Ono pentru bunăstarea familiei sale și a generațiilor viitoare, în special a nepoților săi. Cele trei etape de tranziție ale lui Ono sunt marcate de prezența lui în mai multe locații semnificative, inclusiv casa părinților săi (în special, camera de recepție), studioul maestrului Takeda, vila lui Mori-san, stabilimentul Migi-Hidari, Podul Ezitării, cartierul Arakawa și propria sa vilă (care prezintă spații sacre, cum ar fi grădina, sala de recepție și izvorul creator de inspirație pentru el și Ichiro: camera cu pian). Opozițiile dihotomice cu care cititorul face cunoștință au fost abordate prin evaluarea lui Ono a contextelor antebelice și postbelice. Călătoriile sale fizice și emoționale facilitează asimilarea următoarelor schimbări semnificative de mediu, profesionale și familiale, fie că sunt experimentate la nivel individual sau colectiv: imaginea alterată a cartierului și a vilei sale; sentimentul de amărăciune pe care tânăra generație îl arată față de bătrâni; pierderea soției și a fiului său; pensionarea lui; și relația lui cu fiicele sale.

Pentru a ajunge la punctul culminant, am abordat întreaga misiune existențială a lui Ono, care constă în menținerea vie a

esenței culturii japoneze prin ideile, cuvintele și faptele sale. Ajutat de atuurile sale senzoriale, el promovează cele mai proeminente valori japoneze: pasiunea pentru grădinărit și amenajările peisagistice, modelele comportamentale deosebite, valoarea de a fi împreună și conservarea mediului. Nenumăratele realizări ale lui Ono, inclusiv renovarea locuinței sale, reunesc obiectivele sale profesionale și personale. Ono profită la maximum de potențialul său creativ sub îndrumarea lui Mori-san, se împacă cu trecutul ei și își răscumpără libertatea prin mărturisirea sa la mii-ul lui Noriko. El dă dovadă de maturitate îmbrățișând atât prezentul, cât și viitorul și transformările care le însoțesc.

Finalul impresionant al operei literare este strâns legat de dezvoltarea magnifică a personajului Masuji Ono, un artist dedicat care, după ce a experimentat viața de noapte ca o formă a subconștientului individual și colectiv, își găsește împlinirea în viața de familie. Abia după întoarcerea sa la vila lui Mori-san el este capabil să-și evalueze cu exactitate întreaga ființă și evoluția artistică, prin experiența senzorială simplă și aroma revigorantă a portocalelor. În consecință, Ono se transformă dintr-un artist al lumii plutitoare într-un artist al conștiinței colective durabile, care este convins că munca sa grea și provocările pe care le-a depășit l-au ajutat să creeze opere de valoare autentică.

Cea mai uimitoare pentru abordarea noastră a fost adaptarea cinematografică a cărții, care completează finalul monumental al romanului. La Podul Ezitării, Ono își folosește pentru ultima oară monologul intern pentru a formula o urare sinceră de bun augur, intenționând să ureze tinerilor un viitor binecuvântat. Această scenă a fost abordată ca punctul culminant al întâlnirilor lui senzoriale. Profunzimea exprimării emoționale prin gesturi, lacrimi și actul de închidere a pleoapelor arată că cele mai profunde stări ale ființei sunt adesea trăite cu ochii închiși. Ono își recapătă forța interioară când Ichiro îi strigă numele, își șterge lacrimile și îl întâmpină cu brațele deschise. La sosirea celui de-al doilea nepot, Ono scoate un râs energic și își înclină pălăria în reverență față de existența nou-născutului.

O limitare a abordării mele interdisciplinare provine din faptul că doar trei dintre romanele lui Ishiguro au fost analizate prin lentilele teoretice ale lui Westphal și Bottez, Jung, Cuțaru, Steiner și Amabile. Cu toate acestea, potențialul de dezvoltare ulterioară al acestei grile metodologice complexe și interdisciplinare poate fi identificat și extins nu numai în alte opere ale lui Kazuo Ishiguro, ci și în multe alte lucrări literare care explorează interacțiunea dintre tărâmurile narrative și artistice.

Lucrarea lui Tracy Chevalier *Girl with a Pearl Earring*, precum și operele lui Ross King *Mad Enchantment: Claude Monet and the Painting of the Water Lilies*, și *Michelangelo's work on the Pope's Ceiling* sunt subiecte potențiale pentru analiza aprofundată a perspectivelor interpretative oferite de cei patru autori proeminenți care au lăsat o impresie de durată: Jung, Cuțaru, Steiner și Amabile și ale căror teorii oferă un spectru interpretativ larg și fermecător.

Abordarea noastră asupra gradelor eterogene de conștientizare poate fi îmbogățită prin extinderea etapelor imaginației active ale lui Jung, o teorie care subliniază importanța unei conștiințe echilibrate. Pentru a obține rezultatul dorit, trebuie să folosim lucrarea literară intitulată *Jung on Active Imagination*, scrisă de Carl Gustav Jung.